

Hartwallin uhkaavasta palosta selvittiin suhteellisen vähäisin vaurioin

Tällainen hätäpuhelu tuli Helsingin hälytyskeskukseen maanantaina 8. 6. kello 11.27. Nauhalta purettu keskustelu jatkuu seuraavasti:

– Hälytysilmoitus H31 ja 15, Helsinki P4: Ristipellontie, Hartwall, rakennuspalo.
– Vetäkää se letku! Kaasupullot pois! Arto, tuota, käy hakeen yks letku lisää, vesiletku on varmaan tuolla alhaalla.

– Hetkinen vaan. (Tehdaspalo. Toimittakaa lisähälytyksiä Hartwallille!)

– Haloja!

– Haloo! Eli minkä portin kautta tullaan sisään?

– **Hätäkeskus Helsinki.**

– Vedetään nää hei pois!

– **Hätäkeskus.**

– Saako palokunnan Hartwallille tänne Ristipellontielle. Heti palokunta, täällä on palo!

– Ja mikä rakennus siellä palaa?

– Se on tää . . . toisesta portista tuutte sisään . . . portilla on tuossa . . . se on nää

kaaret täällä takana.

– Mikä siellä palaa?

– Tää puukatto, se on syttynyt jostain palaan.

– Hetkinen vain, pysykää siellä langan päässä. Minä hälytän sinne apua, jutellaan sitten lisää.

– Joo.

– On siellä. Mä soitan portille.

– Saanko vielä teidän numeronne?

– (Antaa numeron.)

– Mikä rakennus palaa?

– Ne on nää kaaret täällä takana. Kysykää portilta.

– Asia selvä. Saanko nimenne?

– (Antaa nimensä.)

– Autot on matkalla.

– Joo.

– Kuulemiin.

Näiden esitietojen perusteella AHK hälytti ensimmäisen asteen perushälytyksen kohteeseen, eli HP4:n, H31:n, H41:n, H15:n, H33:n ja H161:n.

Vuoromestari Juha Niemisen saavuttua kohteeseen hän totesi 6 000 m² tuotantohallin katon olevan tullessa

Uhkaavalta näyttänyt tilanne muodostui voimakkaaksi paloksi, mutta se onnistuttiin sammuttamaan suhteellisen vähäisin vaurioin, eikä tehtaan tuotantokaan aiheutunut katkoksia. Vahingot ovat arvioiden mukaan kuitenkin miljonaaluokkaa.

Erityistä huomiota kiinnitettiin ATK-tilojen jälkivahingontorjuntaan.

noin kolmanneksen osalta länsipäädyssä. Koko rakennuksen leveydeltä tuli kattorakenteiden alta voimakkaasti savua. Nieminen määräsi tiedustelun aloittamisen kattorakenteisiin ja samalla myös ensimmäisten selvitysten suorittamisen. Katon holvirakenne avattiin, jolloin todettiin rakenteissa olevat onkalot ja, että kattorakenne muodostaa laajan yhtenäisen paloteknisen alueen, joka edesauttaa paljon nopeaa leviämistä.

Päiväkoti evakuoitiin

Nopean tiedustelun tuloksena vuoromestari totesi, että paikalle oli saatava siellä jo olleiden kuuden yksikön lisäksi lisävoimia; hän päätti esittää siirtymistä II-hälytysasteeseen. Samanaikaisesti hälytettiin kohteeseen kolme sopimuspalokuntaa ja kaksi varikkovalmiuteen. Paikalle hälytettiin myös toinen päällystöviranhaltija HP3 Väinö Enlund sekä H11, H13, H10 ja H477.

Päivystävänä päällikkönä toiminut pelastusjohtaja HP2 Åke Grönmark määräsi tehtävän nostettavaksi II-hälytysasteeseen ja samalla johtokeskuksen perustamisen keskusasemalle, sekä P04:ksi palomestari Kalle Taipalisen ja P03:ksi palomestari Erkki Tolvasen. Johtokeskuksen esikuntapäälliköksi määrättiin palomestari Keijo Mökkönen ja HP30:ksi palomestari Markku Rissanen. Esikunta aloitti välittömästi tilanteen kartoittamisen ja muun kaupungin turvallisuuden varmistamisen. HP2 päätti itse lähteä tilannepaikalle.

Vuoromestari Nieminen palontorjunta 6/92

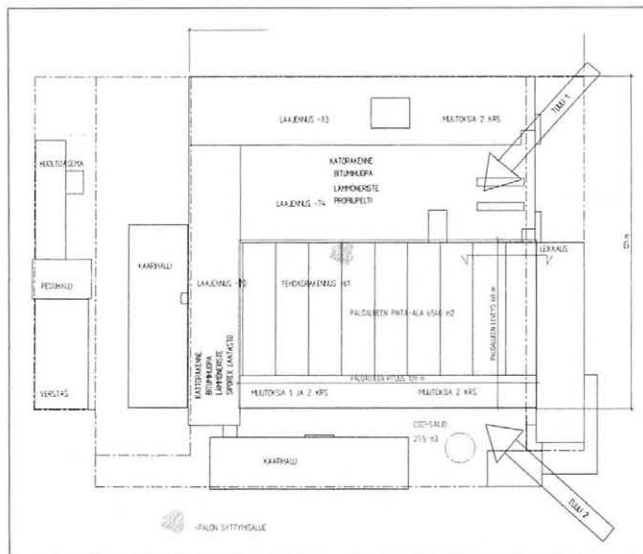

oli valinnut rajoituslinjat rakenteisiin siten, että saadaan päärakennus ja varastot suojattua tulelta. Kattomateriaali oli bitumihuopaa ja aiheutti voimakkaan mustan savunmuodostuksen, josta johtuen Äänestäjäntie 17 päiväkodista evakuoitiin 70 henkilöä. Evakuointi suoritettiin Helsingin kaupungin pelastuspalvelujärjestelmään

kuuluvan liikennelaitoksen bussilla ripeästi.

Savu häytti osaksi myös sammutustöitä, ja levisi ympäristöön herättäen yleistä mielenkiintoa koko kaupungissa.

Saatuun tilanneselostuksen HP3:lta totesi HP2 kyseessä olevan suurpalon. Hän siirtyi H10:aan ja määräsi esikunnan hälyttämään

Piirros 1. Paloalue ja sitä ympäröivät rakennukset sekä tuulen suunnat.

paikallisradioita ja puhelinta käyttäen pelastuslaitoksen vapaavuorolaisia 5+25. Tiedotus luettiin radiossa, kello 13.08.

HP2 teki tiedustelun tulipalon painopistealueille yhdessä sammutus- ja pelastustoimintaa johtaneen P3:n (Enlund) kanssa ja ilmoitti radioteitse kohteessa oleville yksiköille ja AHK:lle ottavansa tilanteen johtovastuun. Samalla hän nosti tilanteen III-hälytysasteeseen ja päätti toiminta-alueen jakamisesta kahteen kaistaan, joiden johtajiksi tulivat Enlund ja Nieminen.

Palokohde

Palokohde sijaitsee Helsingin Konalan teollisuusalueella kaupungin luoteisosassa Ristipellontie 2-4:ssä Oy Hartwall Ab:n alueella, jossa on useita rakennuksia. Se on rakennettu vaihteittain vuosien 1961-1983 välisenä aikana, josta syystä kiinteistössä on erityyppisiä rakennusratkaisuja kulloinkin voimassa olleiden määräysten mukaisesti. Tämä tulee pelastustyönjohtajien ottaa sammutustöiden aikana huomioon, kuten myös tehtiin.

Yhtenäisen kiinteistön pohjan mitat ovat 121x128 m ja paloalueen mitat 60x109 m. Paloalue näkyy piirroksessa 1 punaisena.

Paloalueen kattorakenne muodostui pääosiltaan kahdeksasta kaaresta, joiden jokaisen jänneväli on 12 m (piirros 2).

Palo levisi valokattoikkunoiden kautta

Palon aikana vallitsi kauden kesäsää. Lämpöä oli +19°C ja tuuli kävi koillisesta 5 m/s. Myöhemmin iltapäivällä kello 15.00 jälkeen tuuli kääntyi kaakkoiseksi (piirros 1). Kuitenkin on todettava, että sammutustöiden kannalta tuulen suunta oli koko ajan edullinen.

Esisijaisiksi suojelukohdeiksi HP2 määräsi ATK-tilat, tuotantotilat ohjauskeskuksineen sekä valmiiden

tuotteiden varastohallin kiinnittäen erityistä huomiota ATK-tilojen jälkivahingontorjuntaan.

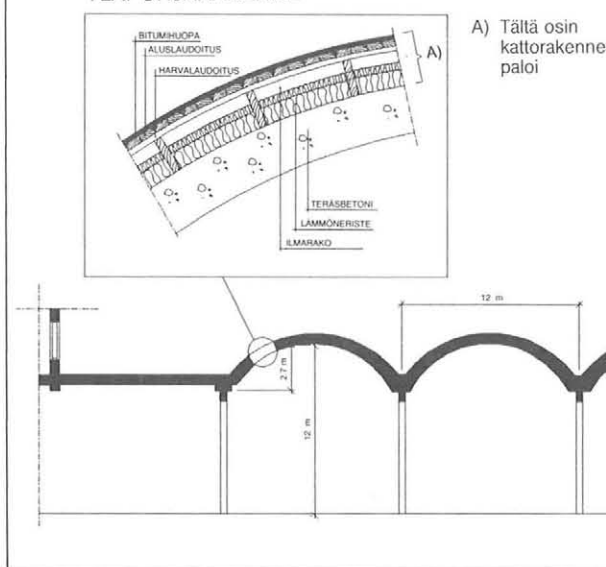
Tiedotustilaisuudet määrättiin pidettäväksi kello 13.20 ja 15.00 toiminta-alueella sijaitsevassa kiinteistössä.

Palo ei missään vaiheessa päässyt leviämään rajoituslinjojen ulkopuolelle, ja suojeltaviksi määrätty kohteet pystyttiin turvaamaan. Poikkeuksen muodosti toimistosiivessä olevat valokattoikkunat, joiden kautta palo pääsi leviämään muutama huonetiloihin, joihin aiheutui vähäisiä vahinkoja. Sen sijaan ATK-keskus, tuotannon ohjauskeskus, pullotus- ja pullolajittelutuotanto, täysvalmiste- ja pullovarasto sekä pihalla lähellä paloa oleva 27,5 m³ CO₂ säiliö ja pullokorit säilyivät suojaustoimenpiteiden ansiosta täysin vahingoittumattomina.

Todettava on, että yhteistyö kohteen henkilökunnan kanssa sujui kitkatta, mikä oli osaltaan merkittävää hyvän lopputuloksen saavuttamisessa. He toimittivat muun muassa kaikki kohteen piirustukset pelastustyönjohtajan käyttöön.

Läpi yön kestäneiden sammutuksen, jälkiraivauksen ja vahingontorjunnan jälkeen palo- ja pelastustoimista annetun lain tarkoittama sammutus- ja pelastustoiminta päättyi kohteessa 9. 6. 1992 kello 09.00 ja vastuu rakennuksen turvallisuudesta ja sen mahdollisesti vielä vaatimista toimenpiteistä siirrettiin ensisijaisesti kiinteistön omistajalle ja haltijalle.

YLÄPOHJARAKENNE

Piirros 2. Osaleikkaus palaneesta katosta, johon kuului 8 vastaavanlaista osaa.

Veden käyttö

Laajan paloalueen vuoksi jouduttiin käyttämään paljon vettä, suurimmillaan noin 5 000 l/min. Yhteensä selvitettiin 8 pääjohtoa kuudesta palopostista sekä 2 kpl 3" ja 15 kpl 2" työsuihkua.

Tällä teollisuusalueella on NS 200 mm vesijohtoverkko, minkä normaalikulutuksen aikainen painetaso on 6 baria. Verkoston kapasiteetti riitti hyvin palon sammu- tukseen käytettävän veden tarpeeseen.

Hengityssuojainten huolto

Voimakkaan savunmuodostuksen johdosta joudut-

tiin paineilmalaitteita käyttämään toiminta-alueella varsin paljon, mikä vaati myös keskitetyn huollon käynnistämistä.

Hengityssuojainten käytönaikainen huolto aloitettiin kello 13.30. Tukiyksikkönä toimi tilannepaikalla H275. Yksikön vahvuus oli 1+1. Yksikön tehtävä oli paineilmahengityslaitteiden käytönjälkeinen huolto. Huoltoja suoritettiin yhteensä 29.

Paineilmasäiliöitä täytettiin asemilla 1, 2 ja 3 yhteensä 320 kpl joista 6 l. 120 kpl ja 4 l. 200 kpl. Yksikkö H275 poistui paikalta klo 01.00.

Keskitetyllä hengityslaitteiden huollolla varmistet-

tiin tehokas käytönaikainen huolto sekä laitteiden toimintavarmuus. H275:n tehtäviin kuului myös paineilmasäiliöiden jakaminen pelastusyksiköille sekä tyhjen säiliöiden toimittaminen täyttölaitoksille.

Elintarvikehuolto

Mittavia fyysisiä suorituksia vaativassa tulipalossa on huolehdittava myös riittävän energiantarpeen ylläpitämisestä. Näinpä esikunta määräsi pelastuspalvelujärjestelmään kuuluvaa ruokapalvelukeskusta järjestämään toiminta-alueelle voileipiä sekä mahdollisuuden ruokailuun 100:lle henkilölle keskusasemalle kello 16.00–18.00 väliseksi ajaksi. Tämän jälkeen kartoitettiin tilanne uudelleen ja todettiin toteutettujen järjestelyjen riittäneen.

Nestetarpeen tyydyttivät palokohteen isännät erinomaisesti. Kukaan ei varmasti ollut janoinen. Kiitokset siitä Hartwallin edustajille.

Jälkivahinkojen torjunta

Jälkivahinkojen torjunta aloitettiin jo palon kestäessä. Paikalla olivat pelastuslaitoksen omat miehet ja yksikkö aloittamassa toimintaa sekä myös paikalle kutsutut kaksi JVT-liikettä. JVT-liikkeet suorittivat pääosan jälkivahingontorjunnasta, joka koostui kaikista tyypillisistä asioista vesi- ja savuvahingokseen.

Kaiken kaikkiaan uhkaavalta näyttänyt tilanne muodostui voimakkaaksi paloksi, mutta se onnistuttiin sammuttamaan suhteellisesti vähäisin vaurioin, eikä tehtaan tuotantoonkaan aiheutunut katkoksia. Myöskään henkilövahinkoja ei sattunut.

Paloa seurasi myös Helsingin kaupungin johtajisto ylipormestari *Rahkamon* johdolla ja tilanteen selvittämiseksi lähetti ylipormestari kiitoksensa hyvin suoritetusta sammutus- ja pelastustoiminnasta.

Laajan paloalueen vuoksi vettä jouduttiin suurimmillaan käyttämään noin 5 000 l/min.